

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.10.20
KOM(2011) 654 galutinis

2011/0297 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**dėl baudžiamųjų sankcijų už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai
neatskleista informacija ir už manipuliavimą rinka**

{SEC(2011) 1217}
{SEC(2011) 1218}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2003 m. pradžioje patvirtinta Piktnaudžiavimo rinka direktyva (PRD) 2003/6/EB sukurta išsami sistema, skirta kovoti su prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka (kartu vadinamais „piktnaudžiavimu rinka“). Direktyvos tikslas – padidinti investuotojų pasitikėjimą ir rinkos vientisumą ir tuo tikslu viešai neatskleistos informacijos turintiems asmenims drausti prekiauti tam tikromis finansinėmis priemonėmis ir manipuluoti rinkomis, pavyzdžiui, skleidžiant melagingą informaciją ar gandus ir vykdant sandorius, kuriais nustatomi nenormalūs kainų lygiai.

Siekdamos užtikrinti Direktyvos 2003/6/EB vykdymą, valstybės narės, vadovaudamosi nacionaline teise, privalo užtikrinti, kad būtų galima imtis atitinkamų administracinių priemonių arba taikyti administracines sankcijas atsakingiems asmenims, jeigu nesilaikoma šios direktyvos įgyvendinimo nuostatų. Šis reikalavimas nedaro įtakos valstybių narių teisei skirti baudžiamąsias sankcijas.

ES finansinės priežiūros aukšto lygio darbo grupės ataskaitoje¹ rekomenduojama „patikima rizikos ribojimo principais pagrįsta verslo veiklos sistema finansų sektoriuje turi remtis griežta priežiūros ir sankcijų tvarka“. Todėl, grupės manymu, priežiūros institucijoms turėtų būti suteikta pakankamai įgaliojimų veikti ir galimybė taikyti „veiksmingai vykdomą vienodų, griežtų atgrasomųjų sankcijų taikymo tvarką visų finansinių nusikaltimų atžvilgiu“.

Veiksmingo vykdymo užtikrinimo sąlyga pagal Direktyvos 2003/6/EB 14 straipsnį – kompetentingoms institucijoms suteikti įgaliojimai taikyti sankcijas, kurios yra „veiksmingos, adekvačios ir atgrasančios“. Be to, veiksmingas vykdymo užtikrinimas taip pat susijęs su kompetentingų institucijų ištekliais, jų įgaliojimais ir pasiruošimu nustatyti ir tirti piktnaudžiavimo atvejus. Tačiau, aukšto lygio darbo grupės manymu, „šiuo metu neįgyvendintas nė vienas iš šių elementų“, o valstybių narių sankcijų taikymo tvarkos yra apskritai laikomos silpnomis ir nevienodomis.

Todėl Komisija paskelbė komunikatą dėl sankcijų taikymo režimų finansinių paslaugų sektoriuje². Komisijos teigimu, paprastai laikoma, kad baudžiamosiomis sankcijomis, visų pirma laisvės atėmimo bausme, aiškiai demonstruojamas smerkiamas požiūris, dėl kurio gali išaugti sankcijų, tinkamai taikomų baudžiamosios teisės sistemoje, atgrasumas. Tačiau baudžiamosios sankcijos gali tikti ne visų rūšių pažeidimams ir ne visais atvejais. Komunikate daroma išvada, kad Komisija įvertins, ar ir kuriose srityse baudžiamųjų sankcijų įvedimas ir būtiniausių taisyklių dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo nustatymas būtų būtinas siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinių paslaugų teisės aktų įgyvendinimą.

Šis pasiūlymas parengtas remiantis požiūriu, išdėstytu 2011 m. rugsėjo 20 d. Komisijos komunikate „ES baudžiamosios teisės politikos kūrimas. Veiksmingo ES

¹ ES finansinės priežiūros aukšto lygio grupės ataskaita, Briuselis, 2009 2 25, p. 23.

² Europos Komisijos komunikatas „Sankcijų taikymo režimų finansinių paslaugų sektoriuje griežtinimas“, COM(2010) 716, 2010 m. gruodžio 8 d.

politikos įgyvendinimo užtikrinimas baudžiamosios teisės priemonėmis“³. Komunikate pateikiamas aiškiais faktais paremtas esamų nacionalinių teisės aktų vykdymo užtikrinimo tvarkos ir bendrų būtinųjų ES baudžiamosios teisės normų pridėtinės vertės vertinimas, kuriame atsižvelgiama į būtinumo, proporcingumo ir subsidiarumo principus.

Vadovaudamasi Stokholmo programa ir 2010 m. balandžio 22 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos išvadomis dėl ekonomikos krizių prevencijos ir paramos ekonominei veiklai⁴, Europos Komisija įvertino nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Piktnaudžiavimo rinka direktyva, taikymą ir nustatė keletą problemų, darančių neigiamą įtaką rinkos vientisumui ir investuotojų apsaugai. Viena iš problemų, nustatytų atliekant poveikio vertinimą, – tai, kad dabartinės kovos su piktnaudžiavimu rinka sankcijos nedaro reikiamo poveikio ir yra nepakankamai atgrasios, todėl direktyva įgyvendinama neveiksmingai. Be to, apibrėžtys, pagal kurias prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija arba manipuliavimo rinka nusizengimai prilyginami nusikalstamai veikai, įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi. Pavyzdžiui, penkios valstybės narės nenumato baudžiamųjų sankcijų taikymo pirminiam viešai neatskleistos informacijos turėtojui už viešai neatskleistos informacijos atskleidimą, o aštuonios valstybės narės nenumato šių sankcijų antriniam viešai neatskleistos informacijos turėtojui. Be to, viena valstybė narė šiuo metu netaiko baudžiamųjų sankcijų pirminiam viešai neatskleistos informacijos turėtojui už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, o keturios valstybės šių sankcijų netaiko už manipuliavimą rinka. Kadangi piktnaudžiauti rinka galima nepaisant valstybių sienų, dėl tokių skirtumų neigiamai veikiama vidaus rinka ir paliekama tam tikrų galimybių piktnaudžiautojams rinka užsiimti tokiu piktnaudžiavimu jurisdikcijose, kuriose nenumatytos baudžiamosios sankcijos už konkretų nusizengimą.

Nusikalstamų veikų ir baudžiamųjų sankcijų už piktnaudžiavimą rinka būtiniausiomis taisyklėmis, kurios būtų perkeltos į nacionalinę baudžiamąją teisę ir taikomos valstybių narių baudžiamosios teisės sistemose, galima padėti užtikrinti šios Sąjungos politikos veiksmingumą, išreiškiant kitokio kokybinio pobūdžio visuomenės nepritarimą, nei siejamas su administracinėmis sankcijomis ar civilinėje teisėje numatytais kompensavimo mechanizmais. Apkaltinamieji nuosprendžiai už piktnaudžiavimą rinka nusikaltimus dažnai sulaukia didelio žiniasklaidos dėmesio, taip labiau atgrasant potencialius nusikaltėlius, nes jie informuojami, jog valdžios institucijos imasi rimtų priverstinio vykdymo veiksmų, kurių galima pasekmė – įkalinimas ir kitos baudžiamosios sankcijos, taip pat teistumas. Bendros būtiniausios taisyklės, skirtos sunkiausių piktnaudžiavimo rinka nusikaltimų priskyrimui prie nusikalstamos veikos, supaprastina teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą

³ COM(2011) 573 *final*.

⁴ Europos Vadovų Taryba 2009 m. gruodžio 2 d. dokumente „Stokholmo programa – Atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“ pabrėžė poreikį reguliuoti finansų rinkas ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir paragino valstybes nares ir Komisiją geriau nustatyti nesąžiningą piktnaudžiavimo rinka veiklą bei lėšų pasisavinimo atvejus. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba išvadose dėl ekonomikos krizių prevencijos ir paramos ekonominei veiklai pabrėžė, kad būtų galima apsvastyti, ar įmanoma ir ar pagal aplinkybes tikslinga derinti baudžiamosios teisės nuostatas, kuriomis reglamentuojamas reagavimas rimtais manipuliavimo vertybinių popierių rinkos kainomis ar kitos nederamos veikos, susijusios su vertybinių popierių rinka, atvejais. Žr. dokumentus 8920/10, 2010 4 22, ir 7881/10, 2010 3 29.

Sąjungoje, ypač atsižvelgiant į faktą, jog ši veika dažnai vykdoma tarpvalstybiniu mastu.

Nors piktnaudžiavimo rinka nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais taisyklės galioja ES lygmeniu nuo 2003 m., patirtis rodo, jog dabartinė sistema norimo efekto, t. y. veiksmingai padėti apsaugoti finansų rinkas, nepasiekė. Pasiūlymai stiprinti ir užtikrinti administracinių sankcijų darną yra įtraukti į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka pasiūlymą, kuriuo taip pat siekiama išspręsti kitas esmines dabartinės sistemos problemas, o šiuo pasiūlymu valstybės narės įpareigojamos nustatyti sunkiausių piktnaudžiavimo rinka nusikaltimų apibrėžties ir už šiuos nusikaltimus taikomų baudžiamųjų sankcijų mažiausių dydžių būtiniausias taisykles.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Ši iniciatyva pagrįsta konsultacijų su visomis pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant valstybių valdžios institucijas (vyriausybes ir vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijas), emitentus, tarpininkus ir investuotojus, išvadomis.

Ja atsižvelgiama į Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto (CESR) paskelbtą ataskaitą dėl administracinių priemonių ir sankcijų, taip pat dėl baudžiamųjų sankcijų, taikomų valstybėse narėse pagal Piktnaudžiavimo rinka direktyvą⁵. Taip pat atsižvelgiama į konsultacijų, į kurias Komisija pakvietė savo komunikate „Sankcijų taikymo režimų finansinių paslaugų sektoriuje griežtinimas“, išvadas.

2008 m. lapkričio 12 d. Europos Komisija surengė viešą konferenciją dėl piktnaudžiavimo rinka tvarkos peržiūros⁶. 2009 m. balandžio 20 d. Europos Komisija paskelbė kvietimą teikti faktinius įrodymus dėl Piktnaudžiavimo rinka direktyvos peržiūros. Komisijos tarnybos gavo 85 atsakymus. Su nekonfidencialiais atsakymais galima susipažinti Komisijos svetainėje⁷.

2010 m. birželio 28 d. Komisija pradėjo viešas konsultacijas dėl direktyvos peržiūros, kurios baigėsi 2010 m. liepos 23 d.⁸ Komisijos tarnybos gavo 96 atsakymus. Su nekonfidencialiais atsakymais galima susipažinti Komisijos svetainėje⁹. Santrauka pateikta poveikio vertinimo ataskaitos 2 priede¹⁰. 2010 m. liepos 2 d. Komisija surengė dar vieną viešą konferenciją dėl direktyvos peržiūros¹¹.

Laikydamosi geresnio reglamentavimo politikos, Komisija atliko politikos galimybių poveikio vertinimą. Šio parengiamojo darbo metu svarstytos su baudžiamosiomis

⁵ CESR/08-099, 2008 m. vasario mėn.

⁶ Žr. http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/12112008_conference_en.htm.

⁷ Žr. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/market_abuse_en.htm.

⁸ Žr. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/mad/consultation_paper.pdf.

⁹ Žr. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/mad_en.htm.

¹⁰ Poveikio vertinimo ataskaitą galima rasti:

¹¹ http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/index_en.htm.

Diskusijų santrauką žr. poveikio vertinimo ataskaitos 3 priede.

sankcijomis susijusios politikos galimybės. Poveikio vertinimo išvadose šiuo klausimu nurodoma, kad siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos politikos piktnaudžiavimo rinka srityje įgyvendinimą, būtina įpareigoti valstybes nares nustatyti baudžiamąsias sankcijas už pačius sunkiausius piktnaudžiavimo rinka nusikaltimus. Kartu su pageidaujamomis politikos galimybėmis, nustatytomis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka pasiūlymu, šis pasiūlymas teigiamai paveiks investuotojų pasitikėjimą ir skatins finansų rinkų finansinį stabilumą.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsnio 2 dalimi.

3.2. Subsidiarumas ir proporcingumas

Vadovaujantis subsidiarumo principu (Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalis), veiksmų ES lygmeniu reikėtų imtis tik tuomet, kai numatytų tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl pasiūlytų veiksmų masto ar poveikio jų geriau siekti ES lygiu.

Piktnaudžiavimas rinka gali būti vykdomas tarpvalstybiniu mastu; jis kenkia Sąjungoje vis labiau integruojamų finansų rinkų vientisumui. Dėl skirtingai valstybių narių taikomų baudžiamųjų sankcijų už piktnaudžiavimo rinka nusikaltimus nusikaltėliams dažnai paliekama tam tikra galimybė pasinaudoti pačia atlaidžiausia sankcijų sistema. Tai menkina visų nacionalinių sankcijų taikymo tvarką atgrasomąjį poveikį ir su piktnaudžiavimu rinka susijusių Sąjungos teisės aktų sistemos vykdymo užtikrinimo veiksmingumą. Šią problemą padėtų spręsti ES lygmens būtiniausios taisyklės, pagal kurias tam tikrų formų piktnaudžiavimas rinka yra laikomas nusikalstamu elgesiu.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes galima teigti, kad pagal subsidiarumo principą tikslinga imtis ES lygmens veiksmų.

Vadovaujantis proporcingumo principu, visi intervencijos veiksmai turi būti tikslingi ir neviršyti to, kas nėra būtina siekiant šių tikslų. Šiuo principu vadovautasi viso proceso metu nuo alternatyvios politikos galimybių nustatymo ir vertinimo iki šio pasiūlymo parengimo.

3.3. Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

3.3.1. Nusikalstama veika

Pasiūlymo 3 straipsnyje, taikant jį kartu su 2 straipsniu, apibrėžiami piktnaudžiavimo rinka nusikaltimai, kuriuos valstybės narės turėtų vertinti kaip nusikalstamą veiką ir dėl to už juos taikyti baudžiamąsias sankcijas.

Dviejų formų piktnaudžiavimo rinka veikia, būtent prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimas rinka, turėtų būti laikoma nusikalstama veika, jei atliekama tyčia. Bandymas prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliuoti rinka taip pat turėtų būti baudžiami kaip nusikalstama veika.

Nusikaltimu, susijusiu su viešai neatskleista informacija, gali būti apkaltinti asmenys, turintys viešai neatskleistos informacijos, kuri, jų žiniomis, yra viešai neatskleista informacija. Nusikaltimu, susijusiu su manipuliavimu rinka, gali būti apkaltinti visi asmenys.

3.3.2. Kurstymas, bendrininkavimas, raginimas ir bandymas

4 straipsniu užtikrinama, kad už kurstymą, raginimą ir pagalbą vykdyti nurodytą nusikalstamą veiką valstybėse narėse taip pat baudžiama. Direktyva taip pat taikoma bandymui įvykdyti vieną iš 3 ir 4 straipsniuose apibrėžtų nusikaltimų, išskyrus nederamą viešai neatskleistos informacijos atskleidimą ir informacijos, kuria pateikiamas netikras ar klaidinantis signalas, skleidimą, kadangi neatrodo tinkama bandymus įvykdyti šiuos nusikaltimus priskirti prie nusikalstamos veiklos.

3.3.3. Baudžiamosios sankcijos

Pagal 5 straipsnį valstybės narės įpareigojamos imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką būtų taikomos baudžiamosios sankcijos. Šios sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasios.

3.3.4. Juridinių asmenų atsakomybė

6 straipsniu reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 3 ir 4 straipsniuose apibrėžtą nusikalstamą veiką.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas poveikio Sąjungos biudžetui neturi.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl baudžiamųjų sankcijų už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir už manipuliavimą rinka

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) siekiant sukurti integruotą ir veiksmingą finansų rinką, būtinas rinkos vientisumas. Sklandus vertybinių popierių rinkos veikimas ir visuomenės pasitikėjimas rinka – tai būtinos ekonomikos augimo ir gerovės sąlygos. Piktnaudžiavimas rinka kenkia finansų rinkų vientisumui ir visuomenės pasitikėjimui vertybiniais popieriais bei išvestinėmis finansinėmis priemonėmis;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka)¹³ valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimus išaiškinti ir tirti piktnaudžiavimo rinka atvejus. Nepažeidžiant valstybių narių teisės taikyti baudžiamąsias sankcijas, Direktyva 2003/6/EB valstybės narės taip pat įpareigojamos užtikrinti, kad atsakingiems asmenims, pažeidusiems nuostatas, priimtas įgyvendinant tą direktyvą, būtų taikomos atitinkamos administracinės priemonės ar administracinės sankcijos;
- (3) ES finansinės priežiūros aukšto lygio darbo grupės ataskaitoje rekomenduojama finansų sektoriaus patikimo rizikos ribojimo ir verslo etikos sistemą pagrįsti griežta priežiūros ir sankcijų taikymo tvarka. Todėl, grupės manymu, priežiūros institucijoms turėtų būti suteikta pakankamai įgaliojimų veikti, taip pat turėtų būti priimta veiksmingai priverstinai vykdomų vienodų, griežtų atgrasomųjų sankcijų taikymo tvarka visų finansinių nusikaltimų atžvilgiu. Grupė daro išvadą, kad valstybių narių sankcijų taikymo tvarkos apskritai yra silpnos ir nevienodos;

¹² OL C , , p. .

¹³ OL L 16, 2003 4 12, p. 16.

- (4) gerai veikiančiai su piktnaudžiavimu rinka susijusių teisės aktų sistemai būtinas veiksmingas vykdymo užtikrinimas. Įvertinus nacionalines administracinių sankcijų pagal Direktyvą 2003/6/EB taikymo tvarkas, paaiškėjo, kad ne visos nacionalinės kompetentingos institucijos turi visus reikiamus įgaliojimus atitinkamomis sankcijomis užtikrinti reagavimą į piktnaudžiavimo rinka nusikaltimus. Visų pirma ne visos valstybės narės yra priėmusios pinigines administracines sankcijas už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimą rinka, o ir šių sankcijų dydis valstybėse narėse smarkiai skiriasi;
- (5) paaiškėjo, kad valstybių narių priimtomis administracinėmis sankcijomis nepavyko užtikrinti piktnaudžiavimo rinka prevencijos ir kovos su piktnaudžiavimu rinka taisyklių laikymosi;
- (6) svarbu šių taisyklių laikymąsi sustiprinti priimtomis baudžiamosiomis sankcijomis, kuriomis išreiškiamas kitokio kokybinio pobūdžio visuomenės nepritartimas nei administracinių sankcijų atveju. Pačius sunkiausius piktnaudžiavimo rinka atvejus priskyrus prie nusikalstamos veikos teisėje nustatomos aiškos ribos, rodančios, kad tokia veika yra laikoma nepriimtina, o visuomenė ir potencialūs nusikaltėliai informuojami, kad kompetentingos institucijos vertina šiuos nusikaltimus labai rimtai;
- (7) ne visos valstybės narės numatė baudžiamąsias sankcijas už kai kuriuos sunkius nacionalinės teisės aktų, kuriais įgyvendinama Direktyva 2003/6/EB, pažeidimus. Dėl šių skirtingų požiūrių vidaus rinkos veikimo sąlygos tampa nevienodos ir tai gali paskatinti asmenis piktnaudžiauti rinka tose valstybėse narėse, kuriose nenumatytos baudžiamosios sankcijos už šiuos nusikaltimus. Be to, iki šiol nebuvo vieningo Sąjungos supratimo dėl to, kokia veika laikoma tokiu sunkiu pažeidimu. Todėl turėtų būti nustatytos būtiniausios taisyklės dėl fizinių ir juridinių asmenų įvykdytos nusikalstamos veikos ir jiems taikomų sankcijų apibrėžimo. Bendros būtiniausios taisyklės taip pat leistų valstybėse narėse ir tarp jų taikyti veiksmingesnius tyrimo ir bendradarbiavimo metodus. Nuteisimas už piktnaudžiavimą rinka pagal baudžiamąją teisę dažnai sulaukia didelio žiniasklaidos dėmesio, o tai padeda atgrasinti potencialius nusikaltėlius, nes atkreipia visuomenės dėmesį į kompetentingų institucijų ryžtą išaiškinti piktnaudžiavimo rinka atvejus;
- (8) todėl siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos politikos įgyvendinimą kovos su piktnaudžiavimu rinka srityje pagal reikalavimus, aprašytus komunikate „ES baudžiamosios teisės politikos kūrimas. Veiksmingo ES politikos įgyvendinimo užtikrinimas baudžiamosios teisės priemonėmis“¹⁴, visoms valstybėms narėms svarbu įvesti baudžiamąsias sankcijas už sunkiausius piktnaudžiavimo rinka nusikaltimus;
- (9) siekiant suderinti šios direktyvos taikymo sritį su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka taikymo sritimi, ši direktyva turėtų būti netaikoma prekybai nuosavomis akcijomis pagal stabilizavimo ir atpirkimo programas, taip pat sandoriams, pavedimams ar veiksmams, susijusiems su pinigų ir valstybės skolos valdymo veikla, ir veiklai, susijusiai su apyvartiniais taršos leidimais pagal Sąjungos kovos su klimato kaita politiką;

¹⁴

COM(2011) 573 *final*.

- (10) valstybės narės turėtų būti įpareigos už prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka nusikaltimus taikyti baudžiamąsias sankcijas pagal šią direktyvą tik tada, kai šie nusikaltimai įvykdomi tyčia;
- (11) dėl bandymo prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir bandymo manipuliuoti rinka neigiamo poveikio finansų rinkoms ir investuotojų pasitikėjimui šiomis rinkomis tokia veika taip pat turėtų būti baudžiama kaip nusikalstama veika;
- (12) šia direktyva valstybės narės taip pat turėtų būti įpareigos užtikrinti, kad už kurstymą, raginimą ir pagalbą vykdyti nurodytą nusikalstamą veiką būtų taip pat baudžiama. Šiuo atžvilgiu kito asmens vertimas, remiantis viešai neatskleista informacija, įsigyti ar parduoti finansines priemones, su kuriomis susijusi ta informacija, turėtų būti vertinamas kaip prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija skatinimas;
- (13) ši direktyva turėtų būti taikoma, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka ir jo įgyvendinimo priemonėmis nustatytą teisės aktų sistemą;
- (14) siekdamas veiksmingai įgyvendinti Europos politiką, kuria užtikrinamas finansų rinkų vientisumas ir kuri nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka, valstybės narės taip pat turėtų pradėti taikyti nuostatas dėl atsakomybės juridiniams asmenims, numatant, kai įmanoma, baudžiamąją atsakomybę juridiniams asmenims;
- (15) kadangi direktyva numatytos būtiniausios taisyklės, valstybės narės piktnaudžiavimo rinka atžvilgiu gali priimti ar toliau taikyti griežtesnes baudžiamosios teisės nuostatas;
- (16) bet koks asmens duomenų tvarkymas įgyvendinant šią direktyvą turėtų būti atliekamas laikantis 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo¹⁵;
- (17) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. baudžiamųjų sankcijų už sunkiausius piktnaudžiavimo rinka nusikaltimus užtikrinimo visoje Sąjungoje, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina siekiant nurodyto tikslo;
- (18) šioje direktyvoje gerbiama pagrindinė teisė ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip įtvirtinta Sutartyje. Konkrečiai ji turėtų būti taikoma tinkamai atsižvelgiant į laisvę užsiimti verslu (16 straipsnis), teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis), nekaltumo prezumpciją ir teisę į gynybą (48 straipsnis), teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei baudos proporcingumo principus (49 straipsnis) ir teisę nebūti antrą kartą teisiamam ar baudžiamam už tą patį nusikaltimą (50 straipsnis);

¹⁵

OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

- (19) Komisija turėtų įvertinti, kaip ši direktyva įgyvendinama valstybėse narėse, be kita ko, siekdama įvertinti, ar ateityje nereikėtų nustatyti mažiausio būtino baudžiamųjų sankcijų rūšių ir lygių suderinimo;
- (20) [pagal Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridedamo prie Sutarties, 1, 2, 3 ir 4 straipsnius Jungtinė Karalystė pranešė apie pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;] ARBA [nepažeidžiant Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridedamo prie Sutarties, 4 straipsnio, Jungtinė Karalystė nedalyvaus priimant šią direktyvą, todėl ji nebus jai privaloma ar taikoma];
- (21) [pagal Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridedamo prie Sutarties, 1, 2, 3 ir 4 straipsnius Airija pranešė apie pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;] ARBA [nepažeidžiant Protokolo Nr. 21 dėl Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 4 straipsnio, Airija nedalyvaus priimant šią direktyvą, todėl ji nebus jai privaloma ar taikoma];
- (22) pagal Protokolo (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos, pridėto prie Sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą, todėl ji nėra jai privaloma ar taikoma,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis *Dalykas ir taikymo sritis*

1. Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės, susijusios su baudžiamosiomis sankcijomis už sunkiausius piktnaudžiavimo rinka nusikaltimus, būtent už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir už manipuliavimą rinka.
2. Ši direktyva netaikoma prekybai nuosavomis akcijomis pagal akcijų atpirkimo programas arba siekiant stabilizuoti finansinę priemonę, kai tokia prekyba vykdoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka 3 straipsnį, arba sandoriams, pavedimams ar veiksams, susijusiems su pinigų ir valstybės skolos valdymo veikla, ir veiklai, susijusiai su apyvartiniais taršos leidimais pagal Sąjungos kovos su klimato kaita politiką, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka 4 straipsnį.
3. Ši direktyva taip pat taikoma veiksams ar sandoriams, įskaitant pasiūlymus, susijusius su apyvartinių taršos leidimų arba kitų jais pagrįstų aukcione parduodamų produktų pardavimu aukcionuose pagal Komisijos reglamentą Nr. 1031/2010. Visos šios direktyvos nuostatos, kuriose minimi prekybos pavedimai, taikomos aukcionams teikiamiems pasiūlymams¹⁶.

¹⁶ 2010 m. lapkričio 12 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1031/2010 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, terminų, administravimo ir kitų aspektų, OL L 302, 2010 11 18, p. 1.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. finansinė priemonė – bet kokia priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl finansinių priemonių rinkų 2 straipsnio 1 dalies 8 punkte.
2. viešai neatskleista informacija – informacija, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka 6 straipsnyje.

3 straipsnis

Prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad toliau nurodyta veika būtų laikoma nusikalstama veika, kai vykdoma tyčia:

- (a) turimos viešai neatskleistos informacijos naudojimas siekiant savo sąskaita ar trečiojo asmens sąskaita įsigyti ar parduoti finansinę priemonę, su kuria susijusi ta informacija. Be to, tai taikoma atvejams, kai viešai neatskleista informacija pasinaudojama atšaukiant ar keičiant pavedimą dėl finansinės priemonės, su kuria susijusi ši informacija, jei pavedimas buvo pateiktas prieš tai, kai atitinkamas asmuo sužino viešai neatskleistą informaciją; arba
- (b) viešai neatskleistos informacijos atskleidimas kitam asmeniui, nebent informacija atskleidžiama teisėtai vykdant įprastines su einamomis pareigomis ar profesija susijusias užduotis.

4 straipsnis

Manipuliavimas rinka

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad toliau nurodyta veika būtų laikoma nusikalstama veika, kai vykdoma tyčia:

- (a) netikrų ar klaidinančių signalų dėl finansinės priemonės ar su ja susijusios biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarties pasiūlos, paklausos ar kainos skleidimas;
- (b) nenormalios ar dirbtinės vienos ar keleto finansinių priemonių ar su jomis susijusios biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarties kainos užsitikrinimas;
- (c) sandorio sudarymas, prekybos pavedimo pateikimas ar bet kokia kita veika, daranti poveikį vienos ar kelių finansinių priemonių ar su jomis susijusios biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarties kainai, kai pasinaudojama fiktyvia priemone ar kitaip mėginama apgauti ar manipuluoti;
- (d) informacijos, kuria pateikiamas netikras ar klaidinantis signalas apie finansines priemones ar su jomis susijusias biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutartis,

skleidimas, kai skleisdami šią informaciją asmenys užsitikrina ar kitam asmeniui užtikrina naudą ar pelną.

5 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas, raginimas ir bandymas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už kurstymą, raginimą ir pagalbą vykdyti 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už bandymą įvykdyti bet kurią 3 straipsnio a punkte ir 4 straipsnio a, b ir c punktuose nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

6 straipsnis

Baudžiamosios sankcijos

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už 3–5 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasios baudžiamosios sankcijos.

7 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 3–5 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, jeigu juos jų naudai padarė vadovaujamas pareigas juridiniame asmenyje einantis asmuo, veikęs individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys, jei jis turėjo teisę:
 - (a) atstovauti juridiniam asmeniui;
 - (b) juridinio asmens vardu priimti sprendimus, arba
 - (c) vykdyti kontrolę juridinio asmens struktūroje.
2. Be to, valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad juridiniai asmenys atsakytų tais atvejais, jeigu 3–5 straipsniuose nurodytus nusikaltimus juridinio asmens naudai padarė jam pavaldus asmuo dėl 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros ar kontrolės.
3. Juridinių asmenų atsakomybė remiantis 1 ir 2 dalimis apima galimybę kelti baudžiamąsias bylas fiziniams asmenims, kurie su 3–5 straipsniuose nurodytais nusikaltimais susiję kaip vykdytojai, kurstytojai ar bendrininkai.

8 straipsnis

Juridiniams asmenims taikomos sankcijos

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad juridiniams asmenims, kurie laikomi atsakingais pagal 7 straipsnį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasios sankcijos.

9 straipsnis

Ataskaita

[Praėjus 4 metams po šios direktyvos įsigaliojimo] Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia direktyvos taikymo ataskaitą, kurioje prireikus būtų nurodyta būtinybė direktyvą persvarstyti, visų pirma siekiant įvertinti, ar nereikėtų nustatyti bendrų būtiniausių taisyklių, pagal kurias nustatomos baudžiamųjų sankcijų rūšys ir lygiai.

Prireikus Komisija kartu su ataskaita pateikia pasiūlymą dėl teisės akto.

10 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [24 mėnesiai po šios direktyvos įsigaliojimo] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą, taip pat tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

Tas nuostatas jos taiko nuo [24 mėnesiai po šios direktyvos įsigaliojimo] ir nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. ... dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka įsigaliojimo dienos, jei šis reglamentas įsigalios.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikmenų lentelę.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtąją dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartį skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas